

Forord

Ei ny utgåve av Musikk og tradisjon er klar og sjølv om tre av artiklane må seiast å ha nærliggjande tema, er denne utgåva av skriftet ikkje eit tema-nummer, men ei samling frie artiklar frå norsk folkemusikkforskning.

Ola Graff får æra av å opna denne utgåva med ein artikkel om tydinga av kjønn i tradisjonsmusikken, eit tema som i lita grad er behandla innan vår fagdisiplin. Med utgangspunkt i semiologisk strukturell teori stiller Graff spørsmål ved om kjønn er ein interessant dimensjon i samband med utøving av eller forskning på tradisjonsmusikk. Graff byrjar med ein gjen-nomgang av tidlegare forskning på feltet (eller strengt tatt mangel på dette), før han tar føre seg spørsmålet gjennom å sjå på ulike sider av tradisjons-musikkfeltet: Innhaldet i sjølve musikken/tekstane, uttrykket i formidlinga og kulturell praksis, med døme hovudsakleg frå materialet i Nordnorsk Folkemusikksamling ved Tromsø Museum.

Til Norsk folkemusikklag sitt skrift Hardingfeledekoren i 2015 leverte Ottar Kåsa og Asbjørn Storesund ein artikkel om dekoren på Helland-felene. Til dette nummeret av Musikk og tradisjon har dei skrive om det som kanskje er den fremste felemakaren i Helland-slekta, Olaf G. Helland. Kåsa og Storesund legg særleg vekt på dei klanglege aspekta med felene hans, og ei drøfting av arbeidsmetodar og materialbruk ut i frå ein felemakars perspektiv. Drøftinga er basert på studium av 27 hardingfeler laga av Olaf G. Helland mellom 1898 og 1943.

På garden Bratt-Sandland i Brunkeberg, Telemark, vart det over ein pe-riode på om lag hundre år (ca. 1875 til ca. 1970) laga nesten 900 hardingfeler. I artikkelen «Hardingfeleverkstadene på Sandland – ei lokal næringsverksemd» har Bjørn Sverre Kristensen levert ei oppfølging av artikkelen «Hardingfelene frå Sandland» som stod på trykk i Musikk og tradisjon nr. 28 (2014). I opp-følginga får me fleire detaljar om felemakinga på Sandland, med særleg vekt

på verkstaden og kva tyding denne hadde for økonomien til familien Sandland og posisjonen deira i lokalsamfunnet.

I 2011 starta Bjørn Aksdal, i samarbeid med Elisabeth Kværne, eit forskingsprosjekt med mål om å systematisk registrera og dokumentera alle bevarte eldre langeleikar ein kjenner til i Noreg. Per april 2017 har dei registrert 285 langeleikar. I artikkelen til denne utgåva av Musikk og tradisjon har Aksdal sett nærare på instrumenta frå Trøndelagsområdet, med vekt på undersøkingar av mål og form, konstruksjon, dekor og overflatebehandling.

Etter artiklane kjem faste postar som bokmeldingar, der Bjørn Aksdal, Ånon Egeland og Per Åsmund Omholt har levert bidrag til dette nummeret, rapportar frå konferansar norske folkemusikkforskarar har deltatt på det siste året og samandrag av folkemusikkrelaterte masteroppgåver frå 2017.

Takk til artikkelforfattarar, bokmeldarar, redaksjonen, redaksjonsrådet, Novus forlag, alle dei anonyme fagfellene og andre som har bidratt til dette skriftet.

Sveinung Søyland Moen
Oktober 2017